



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 428/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca), a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou ROMŽA s. r. o., Hrnčiarska 5, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Sergej Romža, proti postupu a uzneseniu vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Východ Košice ČVS: SKIS-83/OISV-V-2017 z 25. novembra 2019, proti postupu a uzneseniu prokurátora Krajskej prokuratúry v Prešove č. k. 1KV 28/19/7700-16 z 28. januára 2020, proti postupu a rozhodnutiu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV Pz 95/20/1000-9 z 11. júna 2020 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, práva na stíhanie obvineného zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 49 ústavy, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na oboznámenie sa s obvinením podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru, práva na prípravu obhajoby podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru a práva na zákonnosť trestných činov a trestov podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru postupmi a rozhodnutiami orgánov verejnej moci označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a žiada uhradiť trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že vyšetrovateľ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru

inšpekčnej služby Východ Košice (ďalej len „vyšetrovateľ“) uznesením ČVS: SKIS-83/OISV-V-2017 z 13. októbra 2017 vzniesol proti sťažovateľovi obvinenie pre dôvodné podozrenie zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť. O sťažnosti rozhodol prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „prokurátor krajskej prokuratúry“) uznesením č. k. Kv36/17/7700 z 13. novembra 2017 tak, že napadnuté uznesenie vyšetrovateľa zrušil ako nezákonné a zároveň uložil vyšetrovateľovi, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

3. Vyšetrovateľ uznesením ČVS: SKIS-83/OISV-V-2017 z 25. novembra 2019 sťažovateľovi opätovne vzniesol obvinenie za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20 k § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť. O sťažnosti rozhodol prokurátor krajskej prokuratúry uznesením č. k. 1 Kv 28/19/7700 z 28. januára 2020 tak, že túto zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

4. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, o ktorom generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) rozhodol upovedomením (opatrením) č. k. IVPz 95/20/1000 z 11. júna 2020 tak, že jeho návrh ako nedôvodný odkladá, o čom sťažovateľa podľa § 365 Trestného poriadku upovedomil.

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť namietajúcu postupy a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, ktorú argumentačne z hľadiska štruktúry možno rozdeliť do troch okruhov podľa obsahu namietaných základných práv.

6. V súvislosti s porušením čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ namieta nezákonnosť v procesnom postupe a rozhodovaní vyšetrovateľa, teda namieta procesnú neperfektnosť napadnutých uznesení (bod 6.1 tohto uznesenia) a porušenie zákazu donucovania k sebaobviňovaniu (bod 6.2 tohto uznesenia).

6.1. Nevyhnutným, resp. logickým dôsledkom 1) nevysporiadania sa ústavne konformným spôsobom s existenciou tak formálnych, ako aj materiálnych podmienok na vydanie napadnutého uznesenia o vznesení obvinenia vyšetrovateľom proti sťažovateľovi (uvedené možno vzťahovať aj na procesný postup a rozhodovanie prokurátora krajskej prokuratúry a generálneho prokurátora, ktorí sa nevysporiadali ústavne konformným spôsobom s podstatou procesných námietok a argumentáciou prezentovanou sťažovateľom v jeho podaniach), 2) nerešpektovania všeobecných, ako aj osobitných procesných pravidiel týkajúcich sa štruktúry napadnutého rozhodnutia podľa § 176 ods. 1 písm. d) a ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 206 ods. 1 a 3 Trestného poriadku je procesná neperfektnosť napadnutého uznesenia vyšetrovateľa (ktoré obsahuje výlučne formálnu a mechanickú enumeráciu jednotlivých dôkazov), ktorá viedla:

a) k absolútnej absencii analytického a syntetického zhodnotenia produkovaných dôkazov v súlade s procesnými pravidlami hodnotenia dôkazov podľa § 10 ods. 12 Trestného poriadku, teda z hľadiska ich pravdivosti (hodnovernosti), ale predovšetkým zákonnosti a prípustnosti, a to tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomných súvislostiach;

b) k absencii akýchkoľvek syntetických skutkových zistení a na ich základe vyvedených právnych záverov, ktoré by umožňovali sťažovateľovi ako obvinenému porozumieť z čoho, ale predovšetkým prečo je obvinený;

c) k neúplným a nesprávnym skutkovým zisteniam a na ich základe vyvedených právnych záverov vykazujúcich znaky nepresvedčivosti, nepreskúmateľnosti, ale predovšetkým arbitrárnosti, a tým aj neústavnosti;

d) závažnosť namietaných pochybení spočíva v postihovaní rozhodujúcich skutkových okolností odôvodňujúcich uplatnenú právnu kvalifikáciu skutku, pre ktorý je proti sťažovateľovi vedené trestné stíhanie.

6.2. V konaní, ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia o vznesení obvinenia, došlo k porušeniu zákazu inkriminácie vlastnej osoby (princíp *nemo tenetur se ipsum accusare*), keď vyšetrovateľ procesným postupom podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku vyzval sťažovateľa na vydanie veci pod hrozbou poriadkovej pokuty a bez predpísaného procesného poučenia podľa § 130 Trestného poriadku, teda práva sťažovateľa nevydať vec dôležitú pre trestné konanie, ak by jej vydaním prispel k svojmu obvineniu, resp. usvedčeniu zo spáchania trestného činu. Nerešpektovanie označených ustanovení (§2 ods. 1, § 119 ods. 4, § 70 Trestného poriadku) v procesnom postupe vyšetrovateľa je podstatnou vadou konania, čo má za následok, že takýto dôkaz je absolútne neúčinným dôkazom a takáto nezákonnosť sa už nedá odstrániť, keďže ide o úkon neopakovateľný, navyše nezákonnosť procesu takto získaných dôkazov, t. j. prostriedkov nástrahovej techniky sa premietla aj na dôkazy, ktoré boli bezprostredne získané z týchto dôkazov (znalecké posudky). Takáto nezákonnosť postihuje aj vlastné meritórne rozhodnutie o vznesení obvinenia, keďže nemožno založiť opis rozhodujúcich skutkových okolností v skutkovej vete napadnutého rozhodnutia na dôkazoch, ktoré boli získané nezákonným spôsobom.

7. V súvislosti s namietaným porušením čl. 49 ústavy a čl. 7 ods. 1 dohovoru sťažovateľ spochybňuje postup vyšetrovateľa pri vyvodzovaní sťažovateľovej trestnoprávnej zodpovednosti v tomto rozsahu:

a) podľa sťažovateľa je potrebné striktne trvať na zhode medzi skutkovou a právnou vetou vydaného uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, teda pokiaľ sa trestné stíhanie vedie voči konkrétnej osobe pre skutok s určitou právnou kvalifikáciou – opis znakov v skutkovej vete musí korešpondovať v každom jednom znaku skutkovej podstate tohto ktorého trestného činu, čím sa vyšetrovateľ v napadnutom uznesení neriadil;

b) podľa sťažovateľa v danom prípade ide o celkom zjavný rozpor medzi konštrukciou skutkovej vety (ktorá formuluje konanie sťažovateľa ako omisívne konanie) a konštrukciou právnej vety napadnutého uznesenia (ktorá formuluje konanie sťažovateľa ako aktívne konanie), čo možno dôvodit' z dikcie podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona;

c) označená diskrepancia medzi skutkovou a právnou vetou napadnutého uznesenia zakladá porušenie ústavnej zásady *nullum crimen sine lege* a vo svojich dôsledkoch zakladá aj neústavnosť napadnutého uznesenia, ktorým bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie;

d) podľa sťažovateľa došlo k porušeniu zákazu aplikácie Trestného zákona extenzívnym spôsobom v neprospech sťažovateľa (*nullum crimen sine lege stricta*), keďže vyšetrovateľ sťažovateľovi kladie za vinu také opomenutie konania, na ktoré nebol podľa svojich pomerov povinný, teda zo žiadneho z označených všeobecne záväzných právnych predpisov nevyplýva pre sťažovateľa povinnosť konať popísaným spôsobom pri preverovaní indícií, ktorými sťažovateľ disponoval;

e) v súvislosti s inštalovaním prostriedkov nástrahovej a zabezpečovacej techniky (ďalej len „PNZT“) mu nemôže byť kladené za vinu, že tú inštaláciu umožnil bez predchádzajúceho písomného súhlasu zákonného sudcu, keďže sťažovateľovi z titulu jeho služobného zaradenia neprislúchalo posudzovať zákonnosť rozhodnutia schvaľovateľa o nasadení prostriedkov nástrahovej a zabezpečovacej techniky ani nedisponoval legitímnymi prostriedkami, ktorými by mohol zabrániť takejto inštalácii;

f) podľa sťažovateľa nebol naplnený pojmový znak objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu spočívajúci „vo vykonávaní právomocí odporujúcim zákonom“, pretože podmienky a postup pri nasadzovaní PNZT sú upravené v internom normatívnom akte v nariadení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 8/2010, preto sa vyžaduje, aby páchatel konal v rozpore so zákonom, nie v rozpore s povinnosťami, ktoré vyplývajú z interných noriem, navyše s obsahom, s ktorým nebol sťažovateľ oboznámený predpísaným spôsobom – preto boli postupom vyšetrovateľa pri vyvodzovaní trestnej zodpovednosti neprípustným extenzívnym spôsobom rozšírené podmienky trestnej zodpovednosti;

g) podľa sťažovateľa je trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona tzv. „pohnútkový“ trestný čin, pričom pohnútko vyjadruje, že páchatel má vo svojej predstave určitý, vopred vymedzený cieľ, ktorý plánuje dosiahnuť a tomuto prispôsobuje svoje konanie, zároveň platí, že musí ísť o cieľ nelegitímny – nezákonný a ak by konanie osoby smerovalo k dosiahnutiu legitímneho a dovoleného cieľa, a to hoc aj nezákonnými prostriedkami, jeho trestná zodpovednosť pre daný trestný čin je vylúčená. Z konštrukcie skutkovej vety napadnutého uznesenia je zrejmé, že tento obligatórny pojmový znak subjektívnej stránky predmetného trestného činu absentuje;

h) podľa sťažovateľa skutková veta napadnutého uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia trpí aj ďalšími podstatnými vadami vo vzťahu k objektivizácii (opisu) formy úmyslu, ktorý je sťažovateľovi kladený za vinu, ktoré len umožňujú a zvyšujú závažnosť namietanej neústavnosti tohto rozhodnutia;

i) porušenie namietaných práv vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam prokurátora krajskej prokuratúry a generálneho prokurátora spočíva v ich arbitrárnosti, keďže nereagovali na viaceré podstatné námietky smerujúce proti formálnym a materiálnym vadám tak vlastného meritórneho rozhodnutia o vznesení obvinenia, ako aj proti konaniu, ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu tohto rozhodnutia, resp. prezentované námietky v rámci sťažnostného konania podstatným spôsobom modifikoval, a tak na ne následne reagoval;

j) namietaná procesná neperfektnosť (nezákonnosť) v postupe a rozhodovaní tak sťažovateľa, ako aj dozorového prokurátora či generálneho prokurátora nevyhnutne viedla k neúplným a nesprávnym skutkovým zisteniam a na ich základe vyvedených právnych záverov vykazujúcich znaky nepresvedčivosti, nepreskúmateľnosti, ale predovšetkým arbitrárnosti, a tým aj neústavnosti.

8. V súvislosti s namietaným porušením čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. a), b), c) dohovoru sťažovateľ namieta:

a) absencia rozhodujúcich obligatórnych pojmových znakov skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomocí verejného činiteľa, osobitne opisu protiprávneho konania a pohnútky sťažovateľa k takémuto konaniu v opise skutkovej vety v uznesení o vznesení obvinenia, čím došlo k odňatiu možnosti využiť práva sťažovateľa na obhajobu, a teda konkrétnym, adresným, praktickým a účinným spôsobom reagovať na podstatu obvinenia;

b) sťažovateľ nebol predpísaným spôsobom uzrozmeneý s tým, proti čomu sa brániť, a preto nevedel, ako sa má účinne brániť.

### III.

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv označených v bode 1 tohto uznesenia postupom a napadnutými rozhodnutiami vyšetrovateľa (pri vznesení obvinenia), krajského prokurátora (pri rozhodovaní o sťažnosti podanej sťažovateľom) a generálneho prokurátora (pri rozhodovaní o podanom návrhu sťažovateľa na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní) v trestnom stíhaní sťažovateľa vo veci pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

#### **III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením vyšetrovateľa a napadnutým uznesením prokurátora krajskej prokuratúry:**

10. V súvislosti s tou časťou ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorou namieta porušenie jeho označených základných práv napadnutým uznesením vyšetrovateľa a napadnutým uznesením prokurátora krajskej prokuratúry, ústavný súd pripomína, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04).

11. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

12. Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa, ako aj uzneseniu krajského prokurátora, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení vyšetrovateľa prostredníctvom oprávneného prostriedku proti uzneseniu, ktorým je sťažnosť, ktorú aj využil a o ktorej krajský prokurátor rozhodol. Z ustanovení Trestného poriadku (§ 230 ods. 1) jednoznačne vyplýva, ktorý orgán verejnej moci vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní a práve tento orgán, teda prokurátor, má byť v prvom rade adresátom sťažovateľom predostretých námietok. Prokurátor je totiž v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku oprávnený prípadne nesprávne – nezákonné postupy vyšetrovateľa korigovať.

13. Uvedené možno aplikovať aj vo vzťahu k námietkam proti uzneseniu krajského prokurátora. Sťažovateľ bol oprávnený domáhať sa preskúmania napadnutého uznesenia krajského prokurátora prostredníctvom inštitútu návrhu na zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (porov. I. ÚS 447/2019), čo aj využil, a generálny prokurátor vecne preskúmal napadnuté uznesenie krajského prokurátora. Právomoc generálneho prokurátora preto vylučuje právomoc ústavného súdu.

14. Tieto skutočnosti vylučujú právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa a napadnutému uzneseniu krajského prokurátora, preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

### **III.3. K namietanému porušeniu práv napadnutým upovedomením generálneho prokurátora**

15. Z obsahu argumentácie sťažovateľa možno vyvodit' dvojaký charakter jeho námietok; podstata prvej skupiny námietok spočíva v nezákonnosti trestného stíhania, resp. procesnej neperfektnosti. Táto „všeobecná“ námietka zahŕňa napadnutý nezákonný postup a upovedomenie generálneho prokurátora vrátane nezákonného postupu a rozhodovania vyšetrovateľa a krajského prokurátora v trestnom konaní vo fáze prípravného konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti (ale aj ústavnosti) trestného stíhania sťažovateľ zatiaľ meritórne nerozhodoval príslušný všeobecný súd.

16. Podľa názoru ústavného súdu platná a účinná právna úprava umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému v ďalšej časti prípravného trestného konania a po prípadnom podaní obžaloby aj v ďalšom štádiu trestného konania namietat' právne účinným spôsobom opodstatnenosť jeho trestného stíhania, a tým sa domôcť zároveň ochrany svojich základných práv. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v danej trestnej veci po skončení prípravného konania a po podaní obžaloby na súd, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti vznesenia obvinenia sťažovateľovi (obdobne napr. I. ÚS 107/2022, II. ÚS 498/2020, III. ÚS 75/05, III. ÚS 347/2011, III. ÚS 388/2015).

17. Ústavný súd, ako aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) považujú právo na spravodlivé súdne konanie za „výsledkové“, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016). Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv alebo slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (m. m. III. ÚS 75/05). Obdobný náhľad sa vzťahuje aj na označené právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vzťahujúce sa na konanie orgánu verejnej moci. Spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' také pochybenia verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd (m. m. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, II. ÚS 425//2017).

18. Navyše, je nutné skonštatovať, že aj samotné vyšetrowanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené (v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, pozn.) a že postavenie sťažovateľa mu už v rámci prípravného konania dáva plnú možnosť aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností kladených mu za vinu. Inými slovami, sťažovateľ sa naďalej bráni proti vznesenému obvineniu v prebiehajúcom proti nemu vedenom trestnom konaní a čiastkovým prvkom takého obranného postupu bola sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Tá bola síce zamietnutá, avšak k meritórnemu rozhodnutiu v prípravnom konaní vo vzťahu k sťažovateľovi dosiaľ nedošlo. Ak by sa prípravné konanie ukončilo podaním obžaloby, súd má možnosť eliminovať už v úvode ním vedeného konania procesné nedostatky prípravného konania brániace ďalšiemu postupu v konaní proti obvinenému, najmä z hľadiska porušenia práv obhajoby, a v takom prípade obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi. Ak o také chyby nejde, konanie pokračuje aj s prípadným využitím riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov (sťažovateľom ako stranou), keď je možné zákonom ustanoveným spôsobom napádať aj chyby postupu (trestného stíhania) predchádzajúceho meritórnemu rozhodnutiu. Právomoc v prípravnom konaní prokurátora a v súdnom konaní súdov jednotlivých stupňov predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 80/2022).

19. Aplikujúc princíp subsidiarity na trestné konanie sťažovateľa, už dosiaľ uvedené by postačovalo na konštatovanie, že sťažovateľ bude mať možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v konaní pred všeobecnými súdmi, čo by predstavovalo dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

20. Ústavný súd však z obsahu ústavnej sťažnosti smerujúcej proti postupu a upovedomeniu generálneho prokurátora identifikoval ďalšiu, resp. druhú skupinu námietok týkajúcu sa nezákonnosti postupu generálnej prokuratúra, týkajúcich sa toho, že generálny prokurátor sa nevysporiadal ústavne konformným spôsobom s podstatou procesných námietok a s argumentáciou prezentovanou sťažovateľom v jeho podaniach, resp. ktorý nereagoval na viaceré podstatné námietky smerujúce proti formálnym a materiálnym vadám meritórnemu rozhodnutiu o vznesení konania (ako aj konaniu, ktoré mu predchádzalo), resp. námietkam v rámci sťažnostného konania. Rovnako namieta nepresvedčivosť, nepreskúmateľnosť, arbitrárnosť a aj neústavnosť právnych záverov generálneho prokurátora. Namieta aj nerešpektovanie procesných pravidiel týkajúcich sa štruktúry napadnutého rozhodnutia generálnej prokuratúra, osobitne štruktúry jeho odôvodnenia.

21. Z dôvodu ústavnoprávneho charakteru námietok, rešpektujúc materiálnu ochranu práv sťažovateľa, ústavný súd pristúpil k ústavnoprávnenému prieskumu ústavnej sťažnosti. Úlohou ústavného súdu bolo preto preskúmať, či skutkové a právne závery generálneho prokurátora, ku ktorým dospel v rámci preskúmavania postupu a rozhodnutia krajského prokurátora a jemu predchádzajúcemu postupu a rozhodnutiu vyšetrovateľa, neboli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a či jeho postup, ako aj záver, ku ktorému dospel, je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný a zároveň či v dôsledku tohto postupu a rozhodnutia nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

22. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína svoju judikatúru, podľa ktorej súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, a to aj postupom podľa § 363 a nasl.

Trestného poriadku, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (návrhom) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jeho podnetu/návrhu vyhovel (I. ÚS 519/2020).

23. Ústavný súd zdôrazňuje, že ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní je v prípravnom trestnom konaní potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú. Z judikatúry ústavného súdu pritom jednoznačne vyplýva, že k zásahu do rozhodovania generálneho prokurátora na základe návrhu podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku pristupuje iba vo výnimočných situáciách (II. ÚS 265/2018, II. ÚS 185/2020, II. ÚS 311/2010).

24. Ústavný súd sa v súlade s už uvedenými východiskami oboznámil s obsahom napadnutého upovedomenia, v ktorom si generálny prokurátor plne osvojil dôvody uznesenia krajského prokurátora, plne sa s nimi stotožnil a v podrobnostiach na ne poukázal. Ústavný súd zistil, že generálny prokurátor svoju povinnosť sa takýmto návrhom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť splnil, keď návrh preskúmal, vyhodnotil spôsobom nesignalizujúcim svojvôľu a svoje závery sťažovateľovi oznámil (porov. I. ÚS 519/2020).

25. Ústavný súd sa oboznámil aj s obsahom uznesenia vyšetrovateľa a uznesenia krajskej prokuratúry a na tom základe konštatuje, že vzhľadom na rozsiahle dokazovanie prostredníctvom rôznych dôkazných prostriedkov (výpovede svedkov, vrátane poškodenej, znalecké dokazovanie, listinné dôkazy atď.) možno súhlasiť so záverom generálneho prokurátora o objektívnom vyhodnotení existujúcich dôkazov v ich logických súvislostiach v trestnej veci sťažovateľa. Platí to o to viac, keď generálny prokurátor neakceptoval obhajobné tvrdenia sťažovateľa, ktoré sa mu javili ako prinajmenšom nepravdepodobné a nad rámec argumentov uvedených v dôvodoch napadnutého uznesenia krajského prokurátora, riadne, vyčerpávajúco a logicky uviedol dôvody, ktoré mu bránili prijať sťažovateľom požadované opatrenia, teda zrušiť právoplatné uznesenie krajského prokurátora.

26. K námietke sťažovateľa o nerešpektovaní procesných pravidiel generálnym prokurátorom týkajúcich sa štruktúry napadnutého upovedomenia, osobitne štruktúry jeho odôvodnenia, ústavný súd v nadväznosti na uvedené dodáva, že upovedomenie patrí k procesným úkonom orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdu. Spravidla je reakciou na žiadosť, návrh, podnet alebo iné podanie subjektu trestného konania odlišného od orgánu činného v trestnom konaní. Trestný poriadok ráta s inštitútom upovedomenia nielen ako vyrozumenia na žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, ale môže ísť napríklad aj o upovedomenie poškodeného o zaistení jeho nároku (§ 50 ods. 6 Trestného poriadku), o upovedomenie obvineného a jeho obhajcu týkajúce sa žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku) či upovedomenie obvineného a poškodeného o vrátení veci [§ 230 ods. 2 písm. d)]. Zo sémantického hľadiska sa upovedomením orgánu činného v trestnom konaní rozumie poskytnutie vyrozumenia o procesnom úkone (vykonanom alebo plánovanom) alebo na základe žiadosti subjektu trestného konania o tom, či je v jeho právomoci vyhovieť podaniu podávateľa a v pozitívnom prípade oznámiť mu rozsah prijatých opatrení. Ak argumenty podávateľa nemožno akceptovať, v upovedomení sa uvedú dôvody, ktoré bránia prijať ním požadované opatrenia. Pokiaľ ide o náležitosti upovedomenia, Trestný poriadok ich nepredpisuje. Samotný obsah a rozsah

upovedomenia je tak ponechaný na úvahe jeho spracovateľa. Napriek tomu musí mať upovedomenie orgánov činných v trestnom konaní takú kvalitu, ktorá zodpovedá povahe procesného úkonu, ktorého sa dotýka, obsahu podania podávateľa a osobitostiam trestného konania, najmä jeho štádiu, v ktorom sa poskytuje. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené dodáva, že na inštitút upovedomenia nemožno klást' rovnaké požiadavky, aké sú v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu (resp. judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva) kladené na odôvodnenia právoplatných súdnych rozhodnutí (m. m. I. ÚS 402/2022, IV. ÚS 534/2012, III. ÚS 384/2015). Z uvedených dôvodov ústavný súd vo vzťahu k námietke o nedostatočnom vysporiadaní sa s argumentmi sťažovateľa konštatuje, že generálny prokurátor, vychádzajúc zo skutočnosti, že námietky uvedené v návrhu nie sú nové a že boli predkladané v rozličných podobách v priebehu prípravného konania, sa nimi zaoberal, zaujal k nim stanoviská, ktoré podľa názoru ústavného súdu nejavia známky arbitrárnosti či zjavnej nesprávnosti, a preto je ich možné považovať za ústavne udržateľné. Za takéhoto stavu niet z ústavnoprávneho pohľadu dôvodu na to, aby ústavný súd do ústavne konformného upovedomenia generálneho prokurátora zasahoval.

27. Pokiaľ sťažovateľ ďalej namieta absenciu obligatórneho znaku subjektívnej stránky trestného činu, rozpor medzi skutkovou a právnou vetou napadnutého uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia či neúplné a nesprávne skutkové zistenia orgánov činných v trestnom konaní, tak v tejto súvislosti možno konštatovať, že ústavný súd v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov. Možno teda pre kompletizáciu argumentačnej mozaiky dodať, že možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní (ako aj porušenie s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv), je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s už naznačenými výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp. neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd – IV. ÚS 80/2022).

28. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého upovedomenia generálneho prokurátora s prihliadnutím na obsah ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že generálny prokurátor ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedal relevantné právne a skutkovo relevantné otázky týkajúce sa predmetnej veci, pri svojom konaní postupoval v medziach svojej právomoci, jeho závery sú preto právne akceptovateľné, dostatočne konkrétne a v tomto zmysle aj ústavne udržateľné. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, preto orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

29. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť

k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

30. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným upovedomením generálneho prokurátora a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu ako zjavne neopodstatnenú.

31. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že napadnutým postupom a upovedomením generálneho prokurátora bolo porušené aj jeho základné právo podľa čl. 49 ústavy, čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 3 písm. a), b), c) dohovoru a čl. 7 ods. 1 dohovoru, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o tomto porušení odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu ďalších označených práv sťažovateľa podľa ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie už uvedených práv napadnutým postupom a upovedomením generálneho prokurátora odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

32. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a upovedomením generálneho prokurátora, ústavný súd konštatuje, že tento článok dohovoru sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (m. m. III. ÚS 206/06). Generálna prokuratúra nemá postavenie súdneho orgánu a jej akékoľvek rozhodnutie nie je súdnym rozhodnutím v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nevzťahujú sa naň preto striktné ani požiadavky vyplývajúce z práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vyvodila judikatúra ESLP z práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie vecí (rozhodnutie ESLP z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie vecí zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Z čl. 6 (ods. 1) dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní pre konkrétny trestný čin (napr. II. ÚS 589/2018).

33. Vychádzajúc z uvedeného, možno uzavrieť, že tento článok dohovoru nie je na napadnutý postup a upovedomenie generálneho prokurátora aplikovateľný. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

34. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 17. augusta 2022**

**Miloš Maďar**  
**predseda senátu**